

Arriba a Barcelona a primera hora de la tarda per a presentar el seu llibre *El manifiesto del agua*, que ha editat en castellà Intermón Oxfam i l'editorial Icaria. Riccardo Petrella se sotmet a sessions de fotògrafs i a entrevistes dels mitjans de comunicació. Una figura que mereix respecte i admiració.

—A vegades es fa servir el símil entre aigua i petroli i es diu que l'aigua serà l'or negre del futur.

—Si concebem l'aigua com un bé econòmic i deixem fer al mercat, passarà com amb l'arròs, el blat, el cacau o el cafè, que tenen un preu mundial. Les grans empreses del sector de l'aigua com Vivendi, Suez, Thames Water, United Utilities, Nestlé, Nippon Water... cotitzaran en borsa per les seves activitats en el camp de l'aigua i el preu ja no tindrà res a veure amb la realitat. El valor de les companyies privades de l'aigua estarà determinat per la lògica financera. Contràriament, si es creu que l'aigua és una font de vida, l'accés bàsic a aquest bé vital és un dret humà inalienable.

Són suficients cinquanta litres d'aigua per persona i dia. A Itàlia la mitjana està en 237 i, a l'estat espanyol, en 220 litres. Si un 32% de l'aigua la fem servir a l'inodor i únicament un 2% per beure i cuinem i bevem aigua embotellada, i aquesta aigua costa entre 300 i 1.000 vegades més que l'aigua de l'aixeta, per què invertim en aqüeductes, transvasaments i potabilització? Per poder tirar la cadena?

—Però vostè ha dit que l'aigua no és d'Aragó, que és un bé de tota la humani-

“No podem comprar el dret a malbaratar l'aigua”

Riccardo Petrella

Polítòleg

Biografia

Riccardo Petrella, nascut a La Spezia, a Itàlia, l'any 1941, és politòleg i doctor en Ciències Polítiques i Socials i professor de la Universitat de Lovaina. Fou un destacat membre de l'equip de Jacques Delors com a cap de projectes i assessorament en l'àrea de ciència i tecnologia durant quinze anys, en un moment en què s'intentava aprofundir en el contingut social de la Unió Europea.

És autor de llibres com *Els límits de la competitivitat*, traduït a deu idiomes, *El bien común*, *Elogio de la solidaridad* i *El manifiesto del agua*. Petrella defensa un model en el qual el dret a la vida de tot ésser humà (i no l'optimització del mercat) sigui l'origen d'un nou contracte social i mundial que aporti renovades esperances en el futur.

tat. Es podria fer servir el seu argument en contra d'aquells que s'oposen al transvasament de l'Ebre?

—No. Joestic amb aquells que han articulat el concepte d'una nova cultura de l'aigua que, lamentablement, encara no és conegut arreu. La presentació del meu llibre a Barcelona ha comptat amb la presència de Manolo Tomàs, de la Plataforma en Defensa de l'Ebre, i el catedràtic Narcís Prat, ecòleg de la Universitat de Barcelona. Tal com diu la Carta Europea de l'Aigua, la gestió de les existències d'aigua s'ha d'inscriure dins la conca natural hidrogràfica. A més, estem parlant d'aigua per beure, l'aigua domèstica per a tothom, no per a la indústria encara que sigui agrària o d'oci.

—En realitat anem pel camí de privar la meitat de la humanitat d'aquest dret.

—No. Els combats per la dignitat humana no estan perduts abans de començar. El discurs dominant sosté que l'aigua és un bé econòmic. Aquesta lògica afirma que el preu just sorgirà d'una oferta d'un bé escàs i la forta demanda que no para d'augmentar. Com més cara sigui l'aigua, més l'estalviarà la gent. La preocupació dels qui defensen una solució de la privatització no és procurar aigua a tothom, sinó gestionar l'escassetat de manera eficaç i rendible. No podem deixar l'aigua en mans de la lògica financera i del mercat, que garanteix el dret a viure únicament als consumidors solvents.

—Enguany tindrà lloc el Tercer Fòrum de l'Aigua a Kyoto. Vostè prepara una cimera alternativa a Florència. Aquest any pot ser decisiu per al concepte central del seu llibre: un contracte mundial de l'aigua, nascut d'una cultura emergent dels béns globals, els béns comuns que ens queden.

—L'aigua reviscola la idea de la democràcia participativa. No dic que s'hagi d'excloure el sector privat, però l'aigua no pot ser una mercaderia. Ha de ser gestionada per estructures públiques sotmeses a un control transparent. La ciutadania ha de tenir la capacitat de controlar la manera com els seus representants gestionen l'aigua. Nosaltres volem bastir una alternativa a l'actual comportament del Banc Mundial, que

presta diners als estats per afavorir les inversions privades. Aquest mecanisme és el que duu a la privatització de l'aigua en un nombre creixent de països.

He concretat la meua proposta de contracte mundial de l'aigua sota tres principis: el primer és que l'aigua és un patrimoni comú de la humanitat, com l'aire o el mar. Estem creant associacions nacionals amb l'objectiu de modificar les legislacions existents i introduir aquest principi. El segon principi és que l'accés a l'aigua per a tothom, per a tota la comunitat, és un dret fonamental. I el tercer, que la gestió de l'aigua s'ha de basar en estructures democràtiques, de democràcia representativa i de democràcia participativa. Si l'aigua és veritablement font de vida caldrà crear un organisme d'abast mundial, un Parlament Mundial de l'aigua i no una agència de l'aigua, burocràtica o tecnocràtica, que pugui ser corrompuda pels lobbies industrials i financers.

—Que l'aigua sigui un dret fonamental no vol dir que hagi d'ésser gratuït. A vegades ha parlat de les tres tarifes...

—Si l'aigua és considerada un bé comú vital i patrimoni de la humanitat, el dret d'accés per tothom pot ser garantit mitjançant una triple tarifa. La primera estaria a càrrec de la col·lectivitat. Cada persona tindria dret a una quota d'aigua que correspondria a la quantitat i la qualitat jutjada com a necessària per viure en un país determinat. L'aigua no seria gratuïta, sinó pagada indirectament pels impostos que han de garantir l'exercici dels drets fonamentals de la ciutadania. Per això considero necessari prohibir la pobresa extrema.

La segona seria la quota relativa a tot consum que sobrepassés el llindar mínim definit com a indispensable per viure i seria facturat al client, el consumidor: si vull prendre un bany cada dos dies, per exemple, pagaré per això.

La tercera tarifa hauria de ser el consum sumptuari, però hauria de ser objecte d'una reflexió: no per pagar puc fer servir l'aigua que vulgui. M'oposo al principi "qui contamina que pagui". No podem comprar el dret a malbaratar l'aigua.

Jordi Bigues